

Sygnatura akt XVIII C 726/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 30 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Iwona Godlewska

Protokolant - st. sekr. sąd. Iwona Kucemba

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 marca 2017 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko S. P. (1) i Ł. P.

o zapłatę

po rozpoznaniu zarzutów pozwanej Ł. P. od nakazu zapłaty z dnia 4 grudnia 2015 r. wydanego w sprawie XVIII Nc 123/15 Sądu Okręgowego w Poznaniu

1. uchyla nakaz zapłaty z dnia 4 grudnia 2015 r. wydany w sprawie XVIII Nc 123/15 Sądu Okręgowego w Poznaniu wobec pozwanej Ł. P. co do należności głównej w kwocie 61.704,04 zł (sześćdziesiąt jeden tysięcy siedemset cztery zł i cztery grosze) i odsetek od tej kwoty, i w tym zakresie:

a) co do kwoty 16.230 zł (szesnaście tysięcy dwieście trzydzieści zł) umarza postępowanie wobec pozwanej Ł. P.,

b) co do kwoty 45.474,04 zł (czterdzieści pięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt cztery zł i cztery gr) oddala powództwo wobec pozwanej Ł. P.,

2. kosztami procesu związanymi z wydaniem nakazu zapłaty w niniejszej sprawie obciąża powoda w 42 %, a pozwaną w 58 % i w związku z tym uchyla nakaz zapłaty z dnia 4 grudnia 2015 r. wydany w sprawie XVIII Nc 123/15 Sądu Okręgowego w Poznaniu wobec pozwanej Ł. P. co do kosztów procesu w kwocie 2.080,68 zł,

3. kosztami procesu wywołanymi wniesieniem zarzutów obciąża powoda w 42 %, a pozwaną w 58 % i z tego tytułu:

a) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 868,50 zł tytułem wydatków na biegłego poniesionych przez powoda w części obciążającej pozwaną.

b) nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 1.685 zł tytułem nieuiszczonej przez pozwaną opłaty od zarzutów w części obciążającej powoda.

SSO Iwona Godlewska

UZASADNIENIE

Powódka V-bud (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła pozew o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwani S. P. (1) i Ł. P. zapłacili solidarnie powódce kwotę 106.925,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów postępowania nakazowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W przypadku wniesienia przez pozwanych zarzutów od nakazu zapłaty powódka

wniosła o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że strony łączyła umowa o współpracy handlowej z dnia 16 marca 2007 r. Umowa określała zasady współpracy w zakresie sprzedaży pozwanemu towarów w cenach hurtowych, z odroczonym terminem płatności. Powódka udzieliła pozwanemu S. P. kredytu kupieckiego do wysokości 50.000 zł z możliwością czasowego zwiększenia kredytu nawet do dwukrotności kredytu określonego w umowie. Powódka wskazała, że jest w posiadaniu weksla wystawionego przez pozwanego, a poręczonego przez Ł. P.. Pozwani nie wykupili weksla. Do dnia 30 października 2015 r. wpłacili tylko kwotę 11.000 zł. Powódka wskazała, że pełnomocnik pozwanej przesłał powódce pismo z dnia 15 października 2015 r., bez określenia warunków spłaty kwoty bezspornej oraz ustanowienia zabezpieczenia tej spłaty. Powódka wskazała, że dokonała korekty noty odsetkowej, poprzez usunięcie z noty odsetkowej odsetek naliczonych od zapłat częściowych kwot dokonanych w terminie do 45 dni od wyznaczonego na fakturze terminu płatności.

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 4 grudnia 2015 r. w postępowaniu nakazowym Sąd nakazał pozwanym, aby zapłacili solidarnie na rzecz powódki w terminie dwóch tygodni kwotę 106.925,21 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i kosztami procesu. Nakaz zapłaty wobec pozwanego S. P. (1) uprawomocnił się w dniu 14 stycznia 2016 r.

Pozwana Ł. P. pismami z dnia 29 lutego 2016 r. wniosła o przywrócenie terminu do złożenia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym w dniu 4 grudnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt XVIII Nc 123/15 oraz wniosła zarzuty od w/w nakazu zapłaty. Pozwana wniosła o uchylene nakazu zapłaty w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł oraz zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Ponadto pozwana wniosła o zwolnienie od opłaty od zarzutów.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, iż roszczenia powódki były pomiędzy stronami przedmiotem rozmów i obszernej korespondencji. Pozwana uznała, że postanowienia § 5 ust. 3 umowy o współpracy handlowej z dnia 16 marca 2007 r. są nieważne w świetle art. 359 § 2¹ k.c. Pozwana wskazała, że umowa handlowa przewidywała odsetki za opóźnienie w zapłacie przekraczającej 45 dni od dnia wymagalności faktury. Odsetki określono na poziomie 0,3% w stosunku dziennym, tj. 109,5 % w skali roku. Pozwana podniosła, że dopiero w połowie lipca 2015 r. dowiedziała się o zadłużeniu S. P. (1). Pozwana odmówiła podpisania z powódką ugody. Zdaniem pozwanej zadłużenie wobec powódki przekraczało określony w umowie limit w wysokości 50.000 zł. Co więcej, pomimo wystąpienia opóźnień w regulowaniu faktur powódka nie zmniejszyła limitu o 50%, c przewidywały postanowienia rzeczzonej umowy. Pozwana uznała, że zwiększenie limitu kredytu kupieckiego bez konsultacji z nią nie mogło być dla niej wiążące, gdyż zdecydowała się ona udzielić poręczenia w określonych warunkach, ściśle opisanych w deklaracji wekslowej i stanowiącej jej część w umowie o współpracy handlowej nr (...). Jej zdaniem, skoro warunki te nie były przestrzegane przez powódkę, to udzielone przez nią poręczenie wygasło. Pozwana po otrzymaniu od powódki wezwania do wykupu weksla zarzuciła powódce wypełnienie weksla „in blanco” niezgodnie z zawartym porozumieniem. Powódka przedłożyła pozwanej projekt ugody na kwotę 66.386,18 zł. Pozwana jedna ponownie sygnalizowała nieprawidłowości w wyliczeniach zadłużenia i ponowiła prośbę o przesłanie dokumentów. Powódka w odpowiedzi nadesłała dokumenty. Pozwana podniosła zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z umową o współpracy handlowej. Pozwana stwierdziła, że ograniczyła swoją odpowiedzialność do kwoty 50.000 zł, a w przypadku opóźnienia w zapłacie za zakupiony towar do wysokości 25.000 zł. Pozwana w ten właśnie sposób rozumiała § 3 ust. 1 umowy o współpracy handlowej. Zdaniem pozwanej doszło do naruszenia deklaracji wekslowej. Pozwana stwierdziła, że w dniu wypełnienia weksla dłużnik zalegał powódce z kwotą zdecydowanie niższą. W ocenie pozwanej na dzień 31 grudnia 2015 r. powódka nie miała wobec dłużnika wierzytelności przekraczających kwotę 40.200,71 zł.

Na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2016 r. Sąd odrzucił wniosek pozwanej o przywrócenie terminu. Pozwanej doręczono nakaz zapłaty i odpis pozwu. Sąd stwierdził, że skutek doręczenia w/w dokumentów zaczął biec od dnia 21 kwietnia 2016 r. Na tej samej rozprawie Sąd zwolnił pozwaną od kosztów sądowych.

W piśmie z dnia 29 kwietnia 2016 r. pełnomocnik pozwanej wskazał, iż pozwana de facto złożyła powódce oświadczenie woli o odwołaniu udzielonego poręczenia. Pozwana uznała, że rozszerzenie zakresu poręczenia pozwanej przez powódkę było bezpodstawne i jej odpowiedzialność z tytułu poręczenia winna zostać uznana za wygasłą.

Pismem z dnia 28 kwietnia 2016 r. powódka cofnęła powództwo w zakresie kwoty 16.230 zł, którą powódka otrzymała od pozwanego po złożeniu pozwu w Sądzie. W zakresie kwoty 1.230 zł powódka wskazała, że dokonała wzajemnych potrąceń z pozwanym.

Na rozprawie w dniu 16 czerwca 2016 r. pełnomocnik pozwanej wyraził zgodę na ograniczenie powództwa w zakresie kwoty 16.230 zł.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 16 marca 2007 r. powódka (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarła z pozwanym S. P. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Doradztwo (...) S. U. o współpracy handlowej nr (...). Umowa została zawarta celem określenia zasad współpracy w zakresie sprzedaży pozwanemu towarów w cenach hurtowych.

Na podstawie wskazanej umowy powódka udzieliła pozwanemu kredytu kupieckiego do wysokości 50.000 zł, którego warunki każdorazowo określała faktura sprzedaży. Wysokość kredytu mogła ulec zmniejszeniu o 50% w przypadku opóźnienia się pozwanego z zapłatą za zakupiony towar w ostatnich sześciu miesiącach (§ 3 ust. 1 umowy). Pozwany w wyjątkowych sytuacjach mógł czasowo zwiększyć wysokość kredytu, nawet do dwukrotności kredytu kupieckiego określonego w ust. 1 umowy (§ 3 ust. 3).

W § 5 umowy o współpracy handlowej zawarto informacje o odsetkach w przypadku opóźnieniu w płatności.

W przypadku nie dokonania wpłaty w terminie 30 dni od wyznaczonego na fakturze terminu płatności powódka mogła naliczać pozwanemu odsetki ustawowe, z tym zastrzeżeniem iż w przypadku nie dokonania wpłaty w terminie 45 dni od wyznaczonego na fakturze terminu płatności powódka mogła naliczyć pozwanemu odsetki umowne w wysokości 0,3% w stosunku dziennym za każdy dzień zwłoki, począwszy od dnia następnego po dniu wymagalności wskazanym na fakturze, na co pozwany wyraził zgodę (§ 5 ust. 2 i 3 umowy o współpracy handlowej z dnia 16 marca 2007 r.).

Dowód: wydruk KRS powódki (k. 9-11), umowa o współpracy handlowej nr (...) z dnia 16 marca 2007 r. (k. 15).

S. P. (1) na zabezpieczenie roszczeń wynikających ze współpracy z powódką w zakresie umowy o współpracy handlowej nr (...) z dnia 16 marca 2007 r. wystawił weksel in blanco z klauzulą bez protestu. W deklaracji wekslowej z dnia 16 marca 2007 r. wskazano, że firma (...) -bud (...) sp. z o.o. ma prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą wartości pobranego, a nie zapłaconego w ustalonym terminie towaru wraz z należnościami dodatkowymi, w tym odsetkami za zwłokę w płatnościach. V-bud (...) sp. z o.o. miało prawo opatrzyć weksel datą płatności według swego uznania, zawiadamiając wystawcę weksla o wypełnieniu weksla listem poleconym. List powinien być wysłany najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności weksla.

Za zobowiązania wynikające z Umowy o współpracy handlowej z dnia 16 marca 2007 r. poręczyła Ł. P.. Pozwana wyraziła zgodę na treść deklaracji wekslowej oraz oświadczyła, że była jej znana treść umowy o współpracy handlowej nr (...) z dnia 16 marca 2007 r.

Dowód: weksel (k. 5), deklaracja wekslowa (k. 16), zeznania świadka J. H. (k. 152-153).

Pozwany S. P. (1) nie wywiązywał się warunków umowy o współpracy handlowej z dnia 16 marca 2007 r. S. P. (1) zaprzestał regularnie uiszczać należności za zakupiony od powódki towar w latach 2013-2014. Pozwany nie regulował należności za wystawione przez powódkę faktury. W dniu 10 lipca 2015 r. doszło do zawarcia pomiędzy powódką a

pozwany S. P. (1) ugody. Pozwany wówczas uznał swoje zadłużenie do kwoty 85.873,90 zł. Ponadto pozwany S. P. (1) dokonał przewłaszczenia na zabezpieczenie należności powódki samochodu marki (...) wraz z ładownicą (...), po czym sprzedał ten samochód. Pozwany przesłał powódce potwierdzenie przelewu z dnia 29 września 2015 r. na kwotę 30.000 zł.

Pozwany nie wywiązywał się z ugody, wobec powyższego pismem z dnia 8 października 2015 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty. Należność przedstawiona w wezwaniu do zapłaty wynosiła łącznie 83.804,55 zł (kwota główna 65.047,86 zł + odsetki 18.756,69 zł). Powódka dołączyła do wskazanego wezwania notę odsetkową z dnia 9 października 2015 r., która opiewała na kwotę 42.241,46 zł. Odsetki zarówno w wezwaniu do zapłaty jak i nocie odsetkowej zostały naliczone zgodnie z § 5 ust. 3 umowy o współpracy handlowej. W drugim wezwaniu do zapłaty z dnia 8 października 2015 r. pozwany uznał swoje zadłużenie w łącznej kwocie 58.071,30 zł.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 8 października 2015 r. (k. 17), nota odsetkowa z dnia 9 października 2015 r. nr 15/17 (k. 18-20), ugoda z dnia 10 lipca 2015 r. wraz z listą płatności z dnia 10 lipca 2015 r. (k. 21-22), drugie wezwanie do zapłaty z dnia 8 października 2015 r. (k. 23-24), umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie z dnia 12 sierpnia 2015 r. (k. 25-26), potwierdzenie przelewu (k. 27), zeznania świadka J. H. (k. 152-153), zeznania świadka S. R. (k. 153-154), zeznana świadka D. R. (k. 154).

Pismami z dnia 9 października 2015 r. powódka przedstawiła pozwanym weksel do wykupu, wskazując jako sumę wekslową kwotę 126.046,01 zł, zaś termin płatności określono na dzień 19 października 2015 r.

Dowód: wezwania do wykupu weksla z dnia 9 października 2015 r. wraz z dowodem nadania (k. 12-14).

Pozwana po powzięciu informacji o problemach finansowych S. P. (1), podjęła rozmowy z powódką. W tym celu wzięła udział w spotkaniu w siedzibie firmy powódki.

W oświadczeniu z dnia 14 października 2015 r., złożonym w tym samym dniu powódce, pozwana wskazała, iż w związku z sytuacją finansową S. P. (1) prowadzącego działalność gospodarczą, ewentualna sprzedaż na rzecz S. P. (1) poczynszy od dnia 14.10.2015 r. dokonywana będzie na własne ryzyko spółki (...) Sp. z o.o. i nie może zostać objęta udzielonym przez nią poręczeniem wekslowym w związku z zawartą umową o współpracy handlowej z dnia 16 marca 2007 r.

Pismem z dnia 15 października 2015 r. pełnomocnik pozwanej Ł. K. zakwestionował prawidłowość wyliczenia odsetek w wezwaniu do wykupu weksla. Wniósł o przesłanie niezbędnych dokumentów, potwierdzających jej odpowiedzialność. Powódka następnie dokonała korekty skapitalizowanych odsetek na dzień wypełnienia weksla oraz noty odsetkowej nr 15/17. Poprawiona nota odsetkowa nr 15/17 opiewała na kwotę 41.839,49 zł. Zaś wyliczenie odsetek od faktur nieuregulowanych na dzień wypełnienia weksla wynosiło: 62.995,04 zł tytułem kwoty zaległej oraz 18.014,42 zł tytułem odsetek.

Powódka w piśmie z dnia 22 października 2015 r. wyjaśniła zasady naliczenia odsetek oraz przesłała pełnomocnikowi pozwanej wzór ugody z dnia 20 października 2015 r., której pozwana nie zaakceptowała. Ugoda w swej treści opiewała na kwotę 66.386,18 zł.

W kolejnych pismach zarówno powódka jak i pozwana podtrzymały swoje stanowiska. Pozwana podważała wysokość kwoty głównej oraz odsetek. Powódka V-bud (...) sp. z o.o. przesłała pozwanej notę odsetkową nr 15/17, wezwanie do zapłaty z dnia 8 października 2015 r. oraz listę płatności z dnia 9 listopada 2015 r. W związku z częściową wpłatą należności przez S. P. (1), zadłużenie uległo zmniejszeniu do kwoty 91.594,85 zł.

Dowód: pismo pozwanej z dnia 15 października 2015 r. wraz z pełnomocnictwem i dowodem nadania (k. 28-29, 86), pismo powódki z dnia 22 października 2015 r. (k. 30), poprawiona nota odsetkowa nr 15/17 (k. 31-34), wezwanie do zapłaty z dnia 08.10.2015 r. – wyliczenie skapitalizowanych odsetek od faktur nieuregulowanych na dzień wypełnienia weksla (k. 35), oświadczenie pozwanej z dnia 14 października 2015 r. (k. 83), wzór ugody z dnia 20 października 2015

r. (k. 89), pismo pozwanej z dnia 4 listopada 2015 r. wraz z dowodem nadania (k. 90-91), pismo powódki z dnia 9 listopada 2015 r. (k. 92-93), lista płatności z dnia 9 listopada 2015 r. (k. 94), pismo pozwanej z dnia 1 grudnia 2015 r. wraz z dowodem nadania (k. 102-103), zeznania świadka J. H. (k. 152-153), zeznania świadka S. R. (k. 153-154), zeznania świadka D. R. (k. 154).

Pozwana Ł. K. od lutego 2015 r. mieszka w L., przy ul. (...), na terenie gminy S.. Jako adres do korespondencji podawała miejscowość P., ul. (...).

Od dnia 14 stycznia 2010 r. ustała pomiędzy małżonkami S. P. (1) i Ł. K. małżeńska wspólność majątkowa. Na dzień podpisania rozdzielności majątkowej pozwana nie interesowała się sytuacją finansową S. P. (1), tj. wiedziała, że jest zadłużenie, ale nie wiedziała jak jest jego wysokość.

Pozwana prowadzi działalność gospodarczą – biuro rachunkowe. S. P. (1) oraz Ł. P. byli małżeństwem. Pozwana wychowuje dwójkę synów, z czego jeden syn jest niepełnosprawny.

Pozwana udzieliła poręczenia wekslowego w związku z prowadzoną przez S. P. (1) działalnością gospodarczą. Pozwana miała świadomość jaką kwotę poręcza. Pozwana nie posiada wiedzy, czy towar wynikający z faktur został przekazany pozwanemu. Ł. K. w lipcu 2015 r. dowiedziała się zaległościach w płatnościach na rzecz powódki. Pozwana księgowała do lipca 2015 r. faktury zakupowe i sprzedażowe S. P. (1).

Dowód: wydruk z CEIDG (k. 8), zeznania pozwanej (k. 120-121, 142-143).

Aktualna wysokość należności głównej, po uwzględnieniu wpłat pozwanego S. P. (1) na rzecz powódki wynosi 37.817,86 zł. Z kolei wysokość odsetek naliczona na dzień 19 października 2015 r. od należności głównej, zgodnie z § 5 umowy o współpracy handlowej, nie wyższa niż 4-krotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP wynosi 7.403,91 zł.

Dowód: opinia biegłego sądowego z dziedziny rachunkowości G. P. z dnia 14 listopada 2016 r. wraz zestawieniem wyliczeń (k. 178-200) wraz z zeznaniami na rozprawie w dniu 16 marca 2017 r. (k. 222).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów.

Dokumenty urzędowe zgromadzone w aktach niniejszego postępowania uznano za wiarygodne w całości – zostały sporządzone w odpowiedniej formie przez uprawnione do tego organy i w ramach ich kompetencji - art. 244 § 1 kpc, zgodnie z treścią którego dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone.

Dokumenty prywatne, o których stanowi przepis art. 245 kpc, jako stanowiące dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie zostały uznane również jako wiarygodne – strony nie kwestionowały ich treści i autentyczności, a Sąd nie znalazł podstaw, aby podważać ich moc dowodową i wiarygodność z urzędu. Stąd stały się podstawą powyższych ustaleń.

Fakt, że żadna ze stron nie kwestionowała treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, pozwolił na potraktowanie tych kserokopii – na podstawie art. 231 kpc – jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd uznał za przydatną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy opinie biegłego sądowego z dziedziny rachunkowości i finansów (...). Zdaniem Sądu, opinia ta była kompletna, nie zawierała luk i błędów logicznych, wykonana została w sposób fachowy, zgodnie ze standardami obowiązującymi biegłych. Biegły ponadto przedstawił sposób wyliczeń odsetek oraz przedłożył zestawienie stopy procentowej NBP obowiązującej w latach 1998-2015. Wskazać należy, że wnioski zawarte w opinii poddawały się pozytywnej ocenie Sądu, gdyż pozostawały w zgodzie z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, a osoba je sporządzająca dysponowała poziomem wiedzy i doświadczeniem życiowym

adekwatnym do stwierdzenia okoliczności objętych tezą dowodową. Nadto, wnioski wynikające z opinii znalazły potwierdzenie również w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym. Wymaga także podkreślenia, że sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w opinii biegłego sądowego wniosków, nie budził żadnych zastrzeżeń Sądu. Opinia została wydana po przeprowadzeniu analizy dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy oraz na podstawie ksiąg rachunkowych powódki. W tym miejscu trzeba zaznaczyć, iż opinia biegłego podlega ocenie, jak każdy inny dowód, według art. 233 § 1 k.p.c. W wypadkach opinii biegłego, gdy w grę wchodzi wiedza specjalistyczna, kontrola wiarygodności opinii i wypowiedzi biegłego jest utrudniona. Dokonując zatem jej oceny Sąd kontroluje wnioski i wywody opinii, pod kątem widzenia ich zgodności z zasadami logiki, poziomu wiedzy biegłego, sposobu motywowania stanowiska, podstaw opinii (powoływania się na piśmiennictwo i inne źródła, stosowania konkretnych metod badawczych), a także ustaleniami czynionymi na podstawie innych przeprowadzonych w sprawie dowodów.

Pozwana w piśmie z dnia 12 grudnia 2016 r. zakwestionowała powyższą opinię biegłego sądowego, jednakże nie potrafiła w żaden sposób odnieść się do przedstawionych przez biegłego wyliczeń (k. 207). W związku z wątpliwością strony pozwanej w zakresie wyliczeń, biegły na rozprawie w dniu 16 marca 2017 r. odniósł się do wątpliwości i zastrzeżeń pozwanej. Biegły wskazał, że pozwana nie kwestionowała konkretnych faktur, konkretnych obciążeń, zwłaszcza co do dokonanych dostaw. Nie kwestionowała również zdaniem biegłego wysokości wniesionych wpłat. Biegły wyjaśnił, że opinię sporządził w oparciu o zestawienia i księgi rachunkowe, historię konta, historię wpłat i przedpłat. Biegły nie zapoznawał się z fakturami, gdyż nie widział podstaw do kwestionowania ksiąg rachunkowych. Biegły w sposób rzeczowy i wyczerpujący odniósł się do zarzutów pozwanej. Podtrzymał w całości swoją opinię. Istotne jest również to, że strony nie kwestionowały wyjaśnień biegłego złożonych na rozprawie.

Sąd nie znalazł zatem żadnych podstaw, aby zakwestionować w/w opinię oraz wyjaśnienia biegłego z urzędu uznając je za wysoce przydatne przy czynieniu ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie i redakcji treści orzeczenia kończącego postępowanie. Uznać należy, iż opinia ta dostarczyła Sądowi tzw. wiadomości specjalnych w myśl art. 278 § 1 k.p.c.

Sąd za wiarygodne i przydatne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy uznał również zeznania świadków J. H., S. R. i D. R.. Zeznania wskazanych świadków były spójne, szczere i logiczne i wzajemnie ze sobą korespondowały. Ich zeznania nie przyczyniły się jednak do ustalenia wartości należności głównej i wysokości odsetek od niezapłaconych faktur. Niemniej jednak na tę okoliczność Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego z dziedziny rachunkowości.

Na przymiot wiarygodności zasługiwały również zeznania pozwanej. Zeznania te były logiczne i spójne oraz znalazły potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Podkreślenia wymaga, że pozwana przedstawiała również swoje stanowisko, subiektywną ocenę w zakresie istnienia roszczenia i jego wysokości, co nie było przedmiotem oceny, albowiem Sąd ocenia wyłącznie fakty, a nie subiektywne przekonania o istnieniu bądź nieistnieniu konkretnego stanu rzeczy.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwoliła Sądowi na uznanie, że żądanie powódki wobec pozwanej Ł. P. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Weksel in blanco może być środkiem zabezpieczenia wierzytelności wynikających z różnych stosunków prawnych. Wystawiony jako własny i wręczony w związku z zawarciem określonej umowy prowadzi do powstania zobowiązania wekslowego wystawcy. Zobowiązanie wekslowe z takiego weksla ma samodzielny, abstrakcyjny charakter i jest niezależne od podstawy prawnej jego zaciągnięcia. Posiadaczowi weksla, który jest pierwszym wierzycielem (remitentem), przysługuje w stosunku do wystawcy zarówno roszczenie ze stosunku podstawowego, jak i z weksla, jednak może on tylko raz uzyskać zaspokojenie swojej wierzytelności i do niego należy wybór roszczenia. Wierzyciel, który dochodzi wierzytelności wekslowej, nie musi wykazywać podstawy prawnej zobowiązania, może powołać się tylko na treść weksla. W stosunku między wystawcą a remitentem samodzielność zobowiązania wekslowego ulega jednak osłabieniu. Jeżeli zobowiązanie wekslowe jest ważne, wystawca może, w braku skutecznych zarzutów wekslowych (formalnych), podnieść zarzuty oparte na stosunku podstawowym i na ich podstawie podważać zarówno

istnienie, jak i rozmiar zobowiązania wekslowego ze względu na jego związek ze stosunkiem podstawowym. Spór przenosi się wówczas na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego, który w związku z zarzutami wystawcy podlega badaniu przez sąd rozpoznający sprawę.

Po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty, wydanego na podstawie weksla gwarancyjnego, spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przenosi się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Strony mogą zatem powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego, nawet jeśli okaże się, że roszczenie wekslowe nie istnieje (por. wyrok SN z dnia 14.03.1997 r. w sprawie I CKN 48/97, OSNC 1997 r. nr 9 poz.124 z glosą aprobującą A. Szpunara Przegląd Sądowy 1998 r. nr 4 poz.100 oraz glosa A. Szpunara do uchwały SN z dnia 31.05.1994 r. w sprawie III CZP 75/94, OSP 1995 r. nr 2 poz.33).

W postępowaniu dowodowym z weksla inaczej jest rozłożony ciężar dowodu. W omawianym przypadku zachodzi swoiste przeniesienie ciężaru dowodu z powoda na pozwanego. Jak stwierdza w swej uchwale z dnia 07 stycznia 1967 r. Sąd Najwyższy: „Ponieważ weksel jedynie zabezpiecza wierzytelność cywilną, przeto dłużnikowi przysługują przeciwko roszczeniu wekslowemu te wszystkie zarzuty, jakie mu przysługują przeciwko roszczeniu cywilnemu. Sytuacja jednak dłużnika staje się na skutek wystawienia weksla o tyle trudniejsza, że wydanie wierzycielowi weksla stwarza domniemanie istnienia w chwili wydania weksla wierzytelności w wysokości sumy wekslowej i przerzuca w ten sposób ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika, gdy tymczasem w braku weksla dowód istnienia i wysokości wierzytelności obciąża wierzyciela.” (sygn. akt III CZP 19/66, OSNCP 1968, poz. 79). Wystawienie weksla ma na celu zabezpieczenie wierzytelności, a zobowiązanie cywilne wystawcy istnieje nadal. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 02 marca 2005r. (sygn. akt I ACa 1413/04, LEX nr 166828, OSA 2006/4/10) wyraził pogląd, iż: „Udowodnienie przez pozwanego w postępowaniu nakazowym opartym na wekslu gwarancyjnym in blanco nieistnienia zobowiązania ze stosunku podstawowego powoduje upadek roszczenia opartego na wekslu. Możliwe jest to jednak wtedy, gdy powód poda nie tylko sumę zadłużenia, ale również wyliczy i wskaże, co składa się na sumę. Bez tego pozwany nie jest w stanie wykazać niezgodności sumy wekslowej z zawartym porozumieniem.” Zgodnie natomiast z uchwałą Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 1972 r. (sygn. akt III PZP 17/70, OSNCP 1973, poz. 72): „(...) w sądowej fazie postępowania nakazowego pozwani mogą bronić się zarzutami wynikającymi ze stosunku "podstawowego", ponoszą jednak ciężar dowodu, że roszczenie powoda z tego stosunku w całości albo w części nie istnieje.”, „ (...)bezpodstawność roszczenia cywilnoprawnego pociąga za sobą bezpodstawność roszczenia opartego na wekslu. Stosunek cywilnoprawny zatem rozstrzyga o tym, czy i w jakim zakresie istnieje po stronie dłużnika zobowiązanie wekslowe zaciągnięte wobec wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności cywilnoprawnej.”

Z uwagi na powyższe stwierdzić należy, iż **w postępowaniu wekslowym to dłużnik, czyli pozwany musi udowodnić nieistnienie wierzytelności** i to na nim spoczywa ciężar obalenia domniemania, że skoro wystawiono i wydano weksel, to musiała powstać wierzytelność, którą on zabezpiecza.

Poza sporem pomiędzy stronami pozostawało, że pozwany S. P. (1) zawarł z powódką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 16 marca 2007 r. Umowę o współpracy handlowej nr (...), w ramach której pozwany dokonywał zakupu od powódki towarów po cenach hurtowych. S. P. (1) w dniu 16 marca 2007 r. wystawił weksel in blanco bez protestu, a pozwana Ł. P. poręczyła za wystawcę weksla, tj. S. P. (1).

W niniejszej sprawie pozwana zarzuciła powódce wypełnienie weksla niezgodnie z umową o współpracy handlowej z dnia 16 marca 2007 r. poprzez wskazanie wyższej wierzytelności niż istniała w rzeczywistości (nieprawidłowości w wyliczeniach zadłużenia); zwiększenie limitu kredytu kupieckiego bez konsultacji z pozwaną; nieograniczenie odpowiedzialności pozwanej; zastosowanie nieważnych postanowień umownych określających wysokość odsetek. Pozwana stwierdziła, że chciała się wycofać z udzielonego poręczenia.

Weksel wystawiony przez S. P. (1), a poręczony przez Ł. K. – wypełniony następnie przez powódkę jako posiadacza spełnia wymogi formalne określone w art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (Dz. U. z 1936

r. nr 37, p. 282, ze zm.). Odpowiedzialność S. P. (1) jako wystawcy wynika z art. 9 w/w ustawy, a pozwanej Ł. K. jako poręczyciela wekslowego z art. 32 w zw. z art. 30 Prawa wekslowego.

Zgodnie z art. 32 prawa wekslowego poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Poręczyciel wekslowy, który zapłacił weksel, nabywa prawa, wynikające z weksłu, przeciw osobie, za którą poręczył, i przeciw tym, którzy wobec tej osoby odpowiadają z weksłu. Stosowanie do art. 30 komentowanej ustawy, zapłatę weksłu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba, podpisana na weksłu.

Poręczyciel wekslowy nie odpowiada tylko wówczas, jeżeli:

a) poręczenie zostało udzielone na weksłu niespełniającym warunków art. 1 lub 101 (tak SN w: uzasadnieniu wyroku z dnia 5 maja 2005 r., III CK 520/04, OSN 2006, nr 4, poz. 67; z dnia 31 marca 2006 r., IV CSK 132/05, LEX nr 195420; zob. wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 marca 1994 r., I ACr 1178/94, OSA 1995, z. 3 poz. 8 i wyrok SA w Katowicach z dnia 30 września 2005 r., I ACa 1286/05, LEX nr 164627). Nieważny weksel skutkuje zatem nieważnością poręczenia wekslowego;

b) nie powstało ważne zobowiązanie osoby, za którą poręczył. Tak będzie w przypadku, gdy awalant nie złożył na weksłu podpisu w ogóle lub nie złożył ważnego podpisu. Będzie to miało w sytuacji, gdy podpisał się tylko imieniem, złożył podpis w sposób mechaniczny lub zamiast podpisu umieścił znak lub znaki graficzne niebędące podpisem (taki pogląd prezentuje zgodnie doktryna np. M. Grzeško, Poręczenie wekslowe, Kraków 1999, s. 65; T. Komosa, W. Opalski, Prawo..., s. 80; M.H. Koziński (w:) Prawo..., red. A. Szumański, s. 249; A.D. Szczygielski, Poręka..., 18; A. Szpunar, Komentarz..., s. 170; R. Zimmermann, Poręczenie wekslowe, Sopot 1998, s. 32 oraz SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 czerwca 1997 r., II CKN 185/97, OSN 1997, nr 12, poz. 201). Nieważne jest także poręczenie udzielone za indosanta, który zwolnił się od odpowiedzialności, względnie za trasata, który weksła nie akceptował (szerzej w komentarzu 5 do art. 31).

W niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z w/w przypadkami, albowiem istnieje ważne zobowiązanie, które zostało zabezpieczone wekslem oraz weksel spełnia wymogi określone w art. 101 ustawy – Prawo wekslowe.

W sytuacji weksła własnego in blanco dłużnik wekslowy - zarówno wystawca jak i poręczyciel - może podnosić zarzuty zarówno ze stosunku wekslowego –np. zarzut sfałszowania weksła, jak i ze stosunku podstawowego – np. spełnienie świadczenia, nie wystarczy jednak tego zarzutu tylko sformułować – zgodnie z art. 6 k.c. należy go udowodnić.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która wywodzi z niego skutki prawne. W judykaturze wskazuje się, iż to na stronie pozwanej ciąży obowiązek wykazania, że suma wpisana na weksłu jest niezgodna z treścią deklaracji wekslowej (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2013 r., I CSK 763/12, LEX nr 1408884).

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy, to na pozwanej, jako dłużniku wekslowym spoczywał zatem ciężar wykazania nieistnienia, bądź nieważności zobowiązania wekslowego, czy też skutecznego podniesienia i wykazania zarzutu o charakterze formalnym, niweczącego roszczenie oparte na weksłu. Pozwana zaś nie wykazała oraz nie uprawdopodobniła swoich twierdzeń. W orzecznictwie wskazuje się, iż nie ma podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego uzasadniających uzupełnienie weksła, przerzucać na wierzyciela wekslowego. Tym bardziej okoliczności takie nie powinny być badane przez sąd z urzędu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000r., V CKN 136/00, OSNC z 2001r., nr 6, poz. 89; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2008r., IV CSK 238/08, LEX nr 590265; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 lipca 2005r., I ACa 23/05, LEX nr 175166, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2008r., V ACa 118/08, LEX nr 447161, Biul.SAKa 2008/3/31).

Na początku należy wskazać, że wątpliwości pozwanej budziła poprawność wyliczenia przez powódkę kwoty należnych odsetek oraz określenie umownej stopy procentowej. W tym celu jednak pozwana nie przedstawiła miarodajnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Pozwana tylko wskazywała, że powódka naliczyła odsetki za zwłokę w wysokości 0,3% dzienne bez podstawy prawnej. Wywodziła, iż zapisy § 5 ust. 3 umowy o współpracy handlowej pozostają w sprzeczności z art. 359 § 2¹ k.c. i są nieważne. Jej zdaniem odsetki maksymalne nie mogły przekraczać czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, zaś postanowienia umowne określają wysokość odsetek umownych wyższych, niż wynika to z przepisu art. 359 § 2¹ k.c. Niemniej jednak powódka w związku z tymi wątpliwościami wniosła o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości, który miał zbadać prawidłowość obliczeń należnych odsetek umownych.

W ocenie Sądu pozwana słusznie zakwestionowała wysokość odsetek umownych. Wysokość odsetek maksymalnych należy badać na dzień 19 października 2015r., tj. na dzień wykupu weksla.

Zgodnie z art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu.

W myśl wówczas obowiązującego art. 359 § 2¹ k.c. maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne (art. 359 § 2² k.c.)

Ta regulacja prawna ma charakter szczególny, wprowadzając istotne ograniczenie zasady swobody umów, powinna więc podlegać bardzo ścisłej wykładni. Zważywszy na wskazane w art. 359 § 1 k.c. źródła odsetek, **ustawodawca wyraźnie ogranicza zastosowanie przepisów o odsetkach maksymalnych wyłącznie do odsetek wynikających z czynności prawnej**, a więc przepisy art. 359 § 2^{1–3} nie znajdują zastosowania do odsetek wynikających z ustawy, jak przykładowo odsetki z tytułu opóźnienia (art. 481 k.c.); nie wynikają one z czynności prawnej, lecz należą się z ustawy, chociaż ich wysokość nie musi odpowiadać stopie odsetek ustawowych (por. P. Bodył-Szymala, O ustawie antylichwiarskiej, Pr. Bank. 2006, nr 1, s. 39 i n.; T. Dybowski, A. Pyrzyńska (w:) System prawa prywatnego, t. 5, s. 286–287; M. Lemkowski, Odsetki cywilnoprawne, s. 345 i n.; odmiennie: R.W. Kaszubski, A. Tupaj-Cholewa, Regulacje „antylichwiarskie” dla konsumentów i przedsiębiorców – przepisy polskie i wspólnotowe, PPH 2006, nr 4, s. 34 i n.). Nie jest także dopuszczalne ich stosowanie do odsetek mających swoje źródło w czynnościach prawnych dokonanych przed dniem 20 lutego 2006 r.

Odsetki maksymalne określone są na podstawie wysokości stopy lombardowej NBP i wynoszą jej czterokrotność (art. 359 § 2¹ k.c.). Stopa lombardowa jest zmienna, wskazuje najwyższy poziom oprocentowania kredytów udzielanych przez NBP bankom komercyjnym pod zastaw papierów wartościowych i wyznacza w ten sposób cenę pieniądza na rynku międzybankowym

Skutkiem zastrzeżenia dla odsetek wynikających z czynności prawnej wyższej wysokości niż odsetki maksymalne nie jest nieważność czynności, lecz – jak stanowi art. 359 § 2² k.c. – należą się wówczas odsetki maksymalne. Jednocześnie ustawodawca nadał przepisom o odsetkach maksymalnych charakter wymuszający ich zastosowanie, wskazując w art. 359 § 2³, że postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego, gdyż w takim przypadku stosuje się przepis ustawy.

W piśmiennictwie wyrażono też pogląd, że kodeks cywilny nie zakazuje zastrzegania odsetek wyższych od maksymalnych, a jedynie ich pobierania przez wierzyciela (M. L., Odsetki cywilnoprawne, s. 352). Nie jest to teza trafna. Zakaz formułowania treści czynności prawnej został sformułowany bardzo wyraźnie („nie może (...)

przekraczać" – art. 359 § 2¹ k.c.; por. też art. 359 § 2³ k.c.), a sankcja za naruszenie zakazu nie musi oznaczać nieważności czynności prawnej (por. art. 58 § 1 k.c.). Inny skutek określa art. 359 § 2¹ k.c.

Ustalenie wysokości odsetek przez strony czynności prawnej podlega ocenie na podstawie przepisów, które mogą służyć ochronie dłużnika przed odsetkami lichwiarskimi. Wskazuje się możliwość zastosowania w tym celu przepisów: art. 5 k.c. (nadużycie prawa), art. 58 § 2 k.c. (sprzeczność z zasadami współzycia społecznego), art. 357¹ k.c. (klauzula rebus sic stantibus), art. 358¹ § 3 k.c. (sądowa waloryzacja świadczenia), art. 385¹–385³ k.c. (niedozwolone postanowienia umowne), art. 388 k.c. (wyzysk); por. szerzej: M. L., *Odsetki cywilnoprawne*, s. 368 i n. Możliwości skorzystania z tych przepisów są zróżnicowane, zwłaszcza zależnie od rodzaju odsetek i rodzaju czynności prawnej. Należy także zauważyć, że redukcja odsetek do poziomu maksymalnych nie pozbawia dłużnika ochrony na podstawie wskazanych wyżej regulacji prawnych, jeżeli spełnione są przesłanki ich zastosowania (por. T. Dybowski, A. Pyrżyńska (w:) *System prawa prywatnego*, t. 5, s. 288).

Tym samym sąd dla ustalenia prawidłowej wysokości odsetek umownych oraz kwoty głównej, jak również wobec kwestionowania wysokości kwoty głównej przez pozwaną, sąd przeprowadził z inicjatywy strony powodowej dowód z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości, który ustalił wysokość zadłużenia i wysokość odsetek, czyli zweryfikował zasadność sumy wekslowej. Wobec powyższego w toku postępowania kwota roszczenia głównego została ustalona na kwotę 37.817,86 zł. A łączna wysokość odsetek wg stopy lombardowej (4-krotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego) wyniosła 7.403,91 zł. Zatem łącznie wysokość zadłużenia wynosi 45.221,77 zł. W tym zakresie Sąd uznał zarzuty pozwanej za zasadne i je uwzględnił. Po wtóre należy zważyć, że powódka w świetle wątpliwości pozwanej co do wysokości roszczenia sama wniosła o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Biegły ustalając wysokość odsetek jak również roszczenia głównego opierał się na księgach rachunkowych, historiach konta, historiach wpłat i przedpłat. Nie istniała uzasadniona konieczność przeglądania przez biegłego faktur. Biegły nie miał podstaw, aby sądzić, że księgi rachunkowe zostały sprzeczne z fakturami. Z drugiej strony, to pozwana powinna wykazać (czego nie uczyniła), że nie istnieją faktury bądź w innej wysokości zostały określone.

W pozostałym zakresie zarzuty pozwanej nie zasługują na uwzględnienie i nie zostały one przez Ł. K. wykazane w świetle art. 6 k.c., przerzucającego w procesie wekslowym ciężar udowodnienia że należność nie istnieje.

Pozwana zarzuciła wypełnienie weksla niezgodnie z umową o współpracy handlowej z dnia 16 marca 2007 r. poprzez wskazanie wyższej wierzytelności niż istniała w rzeczywistości (nieprawidłowości w wyliczeniach zadłużenia); zwiększenie limitu kredytu kupieckiego bez konsultacji z pozwaną; nieograniczenie odpowiedzialności pozwanej oraz zastosowanie nieważnych postanowień umownych określających wysokość odsetek. Odnośnie odsetek – sąd odwołuje się do wywodów poczynionych wyżej.

W zakresie nieprawidłowości w wyliczeniach kwoty głównej należy wskazać, iż powódka w sposób prawidłowy wskazała na kwotę główną w wysokości 65.047,86 zł (co potwierdzono w opinii biegłego). Od tej kwoty zostały odjęte kwoty, które wpłacał pozwany S. P. (1), tj. 11.000 zł wskazane w pozwie oraz 16.230 zł wynikające z pisma z dnia 28 kwietnia 2016 r., w którym powódka ograniczyła powództwa. Tym samym biegły zaktualizował roszczenie główne, które znajduje oparcie w dokumentach znajdujących się w aktach niniejszej sprawy.

Sąd pragnie podkreślić, iż weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową z dnia 16 marca 2007 r. oraz umową o współpracy handlowej nr (...) z dnia 16 marca 2007 r. Pozwany S. P. (1) uznał swoje zobowiązania wynikające z niezapłaconych faktur w ugodzie z dnia 10 lipca 2015 r. Pozwany nie stosował się do ugody, przez co powódka przedsięwzięła środki prawne mające doprowadzić do wyegzekwowania należności. Powódka proponowała pozwanej również zawarcie ugody, ale pozwana odmówiła. Ponadto powódka przedłożyła pozwanym do wykupu weksla wezwanie do zapłaty oraz notę odsetkową. Powódka przedłożyła dokumenty, z których wynikała należność główna oraz odsetki. Następnie pozwanej przesłała skorygowaną notę odsetkową oraz skorygowane obliczenia odsetek. Pozwana miała zatem możliwość zapoznania się z wysokością zadłużenia. Powódka nie była zobowiązana do przedłożenia niezapłaconych faktur. Pozwana dokonywała księgowania faktur S. P. (1), przez co miała możliwość

zapoznania się z kwotą zadłużenia i sprawdzeniem jaki towar został zakupiony. Pozwana również prowadziła pertraktacje z powódką odnośnie posiadanego zadłużenia. Ponadto należy mieć na uwadze, że pozwana na rozprawie w dniu 16 czerwca 2016 r. przyznała, że wiedziała jaką kwotę poręcza, jednakże nie wiedziała czy towar został przekazany jej byłemu mężowi (k. 142). Niemniej jednak skoro S. P. (1) uznał roszczenie w ugodzie z dnia 10 lipca 2015 r., to należy domniemywać, że towar został pozwanemu wydany.

Odnosząc się do zwiększenia limitu kredytu kupieckiego bez konsultacji z pozwaną, sąd stwierdził, iż powódka nie miała obowiązku konsultować tej kwestii z pozwaną. Ponadto zwiększenie limitu kupieckiego wynikało z zapisów umowy o współpracy handlowej, z którą zapoznała się pozwana. Zatem pozwana mogła przypuszczać, że może dojść do zwiększenia limitu kredytu kupieckiego.

Sąd nie podziela poglądu pozwanej, iż powódka powinna ograniczyć odpowiedzialność pozwanej do kwoty 25.000 zł albo w ogóle nie ciągnąć jej do odpowiedzialności.

Jak wynika z umowy o współpracy handlowej z dnia 16 marca 2007 r. wysokość kredytu **może** ulec zmniejszeniu o 50% w przypadku opóźnienia się pozwanego z zapłatą za zakupiony towar w ostatnich sześciu miesiącach (§ 3 ust. 1 umowy). Pozwany w wyjątkowych sytuacjach **może** czasowo zwiększyć wysokość kredytu, nawet do dwukrotności kredytu kupieckiego określonego w ust. 1 umowy (§ 3 ust. 3). Tym samym powódka mogła zarówno zwiększyć jak i zmniejszyć wysokość limitu kredytu kupieckiego, ale nie był to jej obowiązek. Nie zmniejszając limitu, powódka nie narusza postanowień umowy. W ocenie Sądu powódka również nie zwiększyła dwukrotnie limitu kredytu kupieckiego, gdyż kwota główna (bez odsetek) nie przekroczyła 100.000 zł.

Przedłożony przez pozwaną dokument „potwierdzenie salda na dzień 31 grudnia 2015 r.” oraz faktura Vat nr (...) z dnia 16 października 2015 r. (k. 105-106) nie miały większego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotu sporu. Dokumenty dotyczyły zdarzeń po wezwaniu pozwanych do wykupu weksla. Poza tym późniejsze wpłaty pozwanego były sukcesywnie odliczane od wysokości roszczenia głównego.

Sąd nie podzielił poglądu pozwanej, że de facto doszło do złożenia oświadczenia woli o odwołaniu udzielonego poręczenia. Poręczenie wekslowe jest ważne i skuteczne, choćby zobowiązanie podstawowe, za które poręczono (np. zobowiązanie wystawcy weksla), było nieważne z jakiegokolwiek powodu, z wyjątkiem wady formalnej (art. 32 ust. 2 prawa wekslowego). Jest to więc tzw. akcesoryjność formalna poręczenia. W wyroku SN z dnia 24 listopada 2009 r. (sygn.. akt V CSK 129/09) stwierdził, że w art. 32 ustawy Prawo wekslowe znajduje wyraz jedynie akcesoryjność formalna. Z tego względu zobowiązanie poręczyciela wekslowego ma w istocie charakter samodzielny (samoistny), co przejawia się w tym, że odpowiada on według treści weksla. Poręczyciel wekslowy nie może po złożeniu swego podpisu na wekslu swobodnie zmieniać zdania i odwołać swego oświadczenia, choćby poręczenie dotyczyło weksla in blanco. W judykaturze wskazuje się, iż poręczyciel wekslowi nie mogą skutecznie odwołać poręczenia również wtedy, gdy dotyczy ono weksla niepełnego, niezawierającego oznaczenia w chwili jego wystawienia sumy wekslowej i daty płatności, ale stanowiącego bezterminowe zabezpieczenie przyszłego długu wystawcy weksla (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1985 r. w sprawie IV PR 217/85, OSNC 1986/6/105).

Mając na uwadze wszystkie powyższe rozważania Sąd uznał roszczenie powódki wobec Ł. P. co do zasady za zasadne, lecz co do wysokości zweryfikował je w oparciu o opinię biegłego sądowego z dziedziny rachunkowości. W myśl art. 493 § 1 k.p.c. pozwani powinni przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy oraz okoliczności faktyczne i dowody, pod rygorem ich pominięcia przez sąd (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2013 r., sygn. akt I CSK 763/12, LEX nr 1408884). Pozwana nie powołała skutecznie dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Stwierdzenie, że nie jest w stanie się odnieść do kwot wskazanych w opinii biegłego jest w istocie niewystarczające i, wbrew oczekiwaniom pozwanej, nie przerzuciło ciężaru dowodzenia na powódkę. To pozwana bowiem winna była wykazać, że suma wekslowa nie odpowiada rzeczywistości, tymczasem nie zaproponowała na tę okoliczność żadnych dowodów.

Zgodnie z art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

W przedmiotowej sprawie Sąd uchylił nakaz zapłaty z dnia 4 grudnia 2015 r. wydany w sprawie XVIII Nc 123/15 Sądu Okręgowego w Poznaniu wobec pozwanej Ł. P. co do należności głównej w kwocie 61.704,04 zł i odsetek od tej kwoty. Powyższe wynika z tego, że powódka wносиła o zasądzenie na jej rzecz kwoty 106.925,21 zł, zaś w wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego sąd uznał za zasadne roszczenie do wysokości **45.221,77 zł** (co wynika z opinii biegłego sądowego k. 181). Zatem roszczenie powódki w wysokości przekraczającej kwotę 45.221,77 zł tj. 61.704,04 zł (106.925,21 minus 45.221,77) nie podlegało uwzględnieniu (pkt 1 wyroku).

Odnosnie wskazanej wyżej kwoty **61.704,04 zł** Sąd:

- w zakresie kwoty 16.230 zł umorzył postępowanie wobec pozwanej Ł. P.. Pismem procesowym z dnia 28 kwietnia 2016 r. pełnomocnik powódki cofnął żądanie co do kwoty 16.230 zł. Na rozprawie w dniu 16 czerwca 2016 r. pełnomocnik pozwanej wyraził zgodę na ograniczenie powództwa. Tym samym Sąd w pkt 1a) wyroku w oparciu o art. 355 § 1 w zw. z art. 203 § 1 i 3 k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie co do kwoty 16.230 zł wobec pozwanej.

- co do kwoty 45.474,04 zł oddalił powództwo wobec pozwanej Ł. P. w pkt 1b) wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Powódka dochodziła od pozwanej roszczenia w wysokości 106.925,21 zł, zaś uwzględniono kwotę 45.221,77 zł. W zakresie kwoty 16.230 zł powódka cofnęła powództwo w związku z zapłatą w toku procesu. Tym samym powódka wygrała postępowanie w 58%, a pozwana w 42%. Zatem powódka powinna ponieść koszty procesu w zakresie 42%, a pozwana w 58% (w częściach w jakich przegrały proces).

Wobec powyższego kosztami procesu związanymi z wydaniem nakazu zapłaty w niniejszej sprawie Sąd obciąża powoda w 42 %, a pozwaną w 58 % i w związku z tym uchylił nakaz zapłaty z dnia 4 grudnia 2015 r. wydany w sprawie XVIII Nc 123/15 Sądu Okręgowego w Poznaniu wobec pozwanej Ł. P. co do kosztów procesu w kwocie 2.080,68 zł (42% z kwoty 4.954 zł), o czym orzeczono w punkcie 2 wyroku.

W punkcie 3 wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu wywołanymi wniesieniem zarzutów przez pozwaną. Sąd miał na uwadze, że pozwana została zwolniona z ponoszenia opłaty od zarzutów, lecz nie od całości kosztów procesu.

Tym samym, Sąd kosztami procesu wywołanymi wniesieniem zarzutów Sąd obciążył powoda w 42 %, a pozwaną w 58 % i z tego tytułu:

c) zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 868,50 zł tytułem wydatków na biegłego poniesionych przez powoda w części obciążającej pozwaną (58 % z kwoty 1.497,42 zł).

d) na podstawie art. 113 ust. 3a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 623) nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 1.685 zł tytułem nieuiszczonej przez pozwaną opłaty od zarzutów w części obciążającej powoda (42% z kwoty 4.010 zł).

SSO Iwona Godlewska